

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztávnál hova a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. Az előfizetések és hirdetési díjak főtisztelendő Keller Lajos plébanos urhoz küldendők.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bórmentelen levelek csak ismerkeztől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Kongó ut, vasut vagy semmi?

II.

Azt mondtuk, hogy Mindszent viszonya, fekvése, lakosságának számaránya, földjének terjedelme egész más elbírálás alá esnek mint Szegváré.

Hozzátehetünk volna az elősoroltakhoz sok fontos körülményt, fölemlíthetünk volna kereskedelmünket, iparunkat, hivatkozhattunk volna a csekély múlt után lehetséges jelenünkre, mely csirájában a jövőt képezi.

Ámde nem hivalkodás akar ezen cikk lenni, nem Szegvár kicsinyítése mellett Mindszent dicsőítése és Szentes elítélése, hanem cikk a fölött tárgyaló: lesz-e kongó utunk, vasutunk? avagy egyik sem és marad minden a régiben!

Mindszent viszonyáról a szabadságharc lezajlása után a legközelebbi multig szólni alig lehetett, de mióta községünk néhány önzetlenül küzdő fia a község számára tetemes birtokot vett s a regále jogot megváltotta, azóta Mindszent messze túl szárnyalta Szegvárt és belépett az előre török sorába. Mint a regále, úgy a földek is tetemes hasznot hajtók és dacára az óriási kiadásoknak, melyek az ugynevezett „váltság“ pénztárt az első években terheltek, a községnek már is ezekre menő tartalék alapja van, a község tehát — rendkívüli csapásoktól eltekintve — tekintettel az évek során át szerződés szerűleg biztosított rendkívül szép jövedelemre, rövid

TÁRCZA.

A könnyelműség áldozatai.

— genre —

Nyegrus Istvántól.

(Vége.)

A házi urat — írószobájában asztalánál látjuk, arcán öröm sugárzik — s meglegedetten pödri bajszát — s jó ízűen pöfékel öblös tajtpipájából — miből csak egy hőmpölyög az ilatos füst. Különbözik egyik ritka példánya a valódi magyar uraknak; inkább alacsony mint magas termetű — de erős testalkatu — izmos tagokkal, zömök alakkal bir. Csupa élet és egészség ömlött el egész lényén — mindössze orrának rendkívül vörös volta árulta el, hogy nem utálja a hegy tüzlevét — mértéken túl élvezve azt. — Jollehet kissé túl erősnek látszott, e csekély hiba egyáltalán nem mutatott elhízási hajlamra nála, és semmi esetre sem ártott feszelen, kecses mozdulatának. Bizalmat keltő mosoly — tekintetében valami sajtáságos — megható kifejezés ült — mi által önkénytelenül mindenki szívét meg nyerte. A kissé kiálló arcsonatok — a kívánatosnál kissé vastagabb orr, duzzadt ajk dacára — (melyek a szépség kelékeit képezték — nélkülönözve voltak) visszazetesző nem volt. Tekintetének szelid kifejezése — kiegyenlítő arcának szabálytalan voltát s alakja delidedségének hiányosságát. Különbözik mindig vig — s jó mulató cimborá — valódi

néhány év alatt a jobb módu községek sorába lép.

E valószínű vagyonsodás mellett községünk viszonya annyiban is változott, hogy míg a birtokvétel előtt néhány nagyobb bérlő haszonélvezte a most már megvett földeket, addig ma azok jó része kis területekben sokaknak adatott haszonbérbe — e földek belterjes gazdálkodás alá vétettek jó részben, a belterjes gazdálkodás rendszerint tetemesebb haszonnal jár, a művelési ágak változatossabbak, jövedelmezőbbek a rendszerinti külterjes gazdálkodásnál, e körülmények pedig szükségessé teszik a gyors s lehetőleg olcsó közlekedést, szállítást!

Igaz, hogy Mindszent közvetlen a Tisza partján fekszik és így a gőzhajón esetleg más hajón a közlekedés lehetséges, csak hogy mindkét irányban a közlekedés bizonytalan, lassu. A fenforgó viszonyok és fenálló rendszer mellett a gőzhajó felhasználása majdnem lehetetlen, mert ügynökségünk nincs és így az áruk föladata lehetetlen, leadása pedig hosszadalmas, kényelmetlen, a kereskedelmet, ipart, forgalmat bénító. Míg egyrészt a menetrend a vidék betivásárait célszerűtlenül bár, szem elöl tévesztette, a közlekedés bizonytalansága már kizárja a ritka forgalom mellett ez alkalmatosság illetve eme közlekedési eszköz felhasználását.

Vasut kellene tehát!

Vasut az okon, mert a szentes-vásárhelyi összeköttetés által összeköttetésbe lépne úgy szólván a világgal, vasut mert a vicinális vasutépítés nem kerülne többé mint

13 próbás magyar ember a szó legtágabb értelmében.

Nagyot szippant — és vastag dus bajszán mégegyet pödörve — következő magán beszédet hallatja. „Mily pompás partie ez az Elemér — ez a fiu azt gondolja lányom mily gazdag. Ha! ha! ha! vannak ugyan valódi uradalomnak nevezhető birtokaim — de adósságaimon 3 oly birtokot vehetek — ez is igaz. A tegnapi estély minden pénzemem felemészte — s hogy házamat illően fentarthassam — pénzre és pénzre van ismét szükségem — van Csavari uramnak elég 100 frtra 30 frt kamat mi az? Pénz kell s kvitt — még pedig rögtön — adósságaimat 3—4 év alatt lefizetem — s szabad leszek e gézengúz uszorásaimtól. Még tovább folytatá magán beszédét midőn ajtaján kopogást hall . . . . Szabad! — — Phü teringettét — Isten hozta Csavari uram — Isten hozta kedves szomszéd — foglaljon helyett ide ni — így la — most mondja mi járatban van nálam? Hát a gyapju miatt — jöttem volna Nagyságos uram — jól van jól — hát mit ad érte Csavari uram? Hát mint a multkor — most is 3400 frtot igérnék érte — na az kevés ugyan — de várjon csak — odaadom — s ezzel Csavari tenyerébe csapott — hanem — adjon nekem 3000 frtot kölcsön. — Szivesen Nagyságos ur — ma méltóztatik? Mindenesetre! — s a gyapjut is el viheti az alku szerint. Jól van — Nagyságos ur minden úgy lesz — hanem a 3000 frt kölcsönt úgy adom, mint eddig 100 frtra 30 frt

a kongó ut, mely csak Szentes felé nyitná meg a könnyü közlekedést, vasut az okon mert még a kongó ut állandó nagy fentartási költséggel jár és csakis a helyi forgalomra szorítkozik, addig a vasut fentartási költségein túl hasznot nyújtó vállalatnak bizonyult nemcsak Szentesnél, de mindott: hol munkás nép lakik, mely termel, alakít, kereskedik és ipart üz.

Mindszent 11000 lakosa, szép termő földjei, eléggé virágzó ipara, kereskedelme és a Pallavicini uradalom kétségtelenül a fentebbi adatok mellett oly alapot képeznek, melyen a vasuti összeköttetés nemcsak kívánatos és célszerű, de kétségtelenül hasznot hajtó is leend.

Miután Mindszent község képviselőtestülete évekkal ezelőtt 100 ezer frtot szavazott meg a vasutépítés céljára, oly föltétellel, hogy az állomás a faluhoz lehető közel legyen, miután a vasutépítést Szegvár is óhajtja, sőt e címen szintén tetemes összeget szavazott meg, miután egy a magas kormány, mint Csongrád megye törvényhatósága tetemes összegekkel kétségtelenül hozzájárulnának a helyi érdekü vasut építéséhez és miután végre megyénknek eme két nagy községe láttatnék el vasutal — a többi nagy községek már mind, évek során át élvezik a vasuti összeköttetés áldásait: vasut kell! óhajtjuk, hogy vasutunk legyen a falu alatti indóházzal, legyen mi előbb!

Helyi és vegyes hírek.

— Közigazgatási bizottság. Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága július havi rendes ülését e hó 17-én fogja megtartani.

kamatocska — hiszen a szegény embernek is élni kell mondá ördögi vigyorgással az uszorás. Igazsága van — megalkudtunk szomszéd — s meg veregette a válát az uszorásnak. Kifizette a 6400 frtot — magához vette a 3000 frt kölcsönről szóló okiratot s alázatos hajlongások közt távozott.

Csavari Gáspár uram, mert úgy hívták uszorásunkat — — nagyon furfangos ember volt. Nem találkozott 7 vármegyében az a hétlében fürösztött zsidó kepec sem, ki őt rá tudta szedni — pedig egyszerű magyar paraszt ember volt ökeme. Hanem igen is voltak elegenden kik fejkargatva emlékeztek azon végzetes pillanatra, midőn Csavari urammal némi dolga akadt. Háromszor is keresztet vetett magára — mielőtt a Csavari uram küszöbét átlépte volna — azt mondták az ördöggel cimborál. — Egy magas szikár ember Csavari uram, egész termete csupa szöglet, arca egy rendetlen prizma alak, szegletbe menő szemöldök, hegyes szegletü orrhegy — trapez alaku álkapcsa, diverzens hegyes kipödört bajusz nagy gonddal ápolt fekete festéktől fényesen, míg a haja vörös. A bajusszal trigono-metrica ellentétes kis hegyes szakál — hosszú hegyes fül, melyek mindegyike szarv gyanánt előre dült mint egy részeg kut ágas. Szóval egy specialitás.

Látása az embert önkénytelenül nevetésre fakasztja.

De hozzá még hirhedt gazdag ember — s arról különösen híres, hogy pontosan szereti a

— **Gyermekmenhely.** Szegvár község képv. testülete azon határozatot hozta, hogy az aratási időnyre gyermekmenhelyet állít, melynek vezetésével egy tanítónőt biz meg. Követésre méltó példa!

— **A kontár szülésznők** annyira elszaporodtak községünkben, hogy a szolgabíróság intézkedése válván szükségessé. Ugyanis elrendeltette, hogy minden oklevéllel bíró szülésznő az illető anyakönyvvizető hivataltól nyomtatványokat fog kapni, melyeket kitöltve keresztelések alkalmával be mutatni kell. Azok a kereszteltetők, kik ilyen ívet felmutatni nem képesek, meg fognak bünteteni.

— **Szerencsétlenség.** Pap Györgynek 5. éves Mátyás nevű fia tegnap több gyermek társaságában lement a Tiszára, ott a parton játszadozva, beleesett a vízbe és mielőtt kimentették volna belehalt.

— **A szeged-dorosmai országút.** A közlekedési fontossága szeged-dorosmai műutnak szegedi szakasza már teljesen készen van. Csupán a még szükséges kisebb tatarozásokat végzik rajta, de jövő keddig ezekkel a munkálatokkal is készen lesznek. Az utépítő vállalkozók, a jövő hét folyamán az utat és hidat átfogják adni a városnak. Nagyon kívánatos lenne, hogy a rendkívüli nagyforgalmu utvonálnak dorosmai szakasza is mielőbb elkészülne.

Hirlapstatisztika. A közmunka- és közlekedési miniszter összeállította a magyar korona területén 1887-ben megjelent hirlapok és folyóiratok statisztikáját, melyből azt látjuk, hogy az időszaki sajtó fokozatosan fejlődik s a közönség is hovatovább nagyobb támogatásban részesíti a hirlapokat. Az 1886. évben megjelent összesen 739 hirlap és folyóirat; 1887-ben már 760, melyek közt politikai lap volt 94 (1886-ban 95), helyi érdekű 239 (1886-ban 227), szépirodalmi 56 (52) szaklap 346 (339) élelapp 25 (26.) A postán 1886-ban 52.894.320 példányt szállítottak; ez a szám 1887-ben már 53.888.408-ra emelkedett. Ezek közt volt politikai 38.857.513, helyi érdekű 3.704.094, szépirodalmi 2090.936, szaklap 8.856.546, élelapp 379.339. Sajnos jelenség azonban, hogy a német lappéldányok még mindig több, mint felét teszik a magyar lapoknak s hogy ugy a szaklapok, mint a szépirodalmi lapok példányszáma

fizetési határidőket megtartani — clienseit emberül megfosztani — és árverő dobszót hallgati makacs cliensei ajtaji előtt — s ilyenkor önelégülten mosolyog.

Barkasi uram háza mint az előtt — fényben uszott, vendégség vendégség után, lakomátáncestély, stb. majdnem napirenden voltak. Így folyt ez egyideig míg a szép terjedelmes birtok tartott. A gazdaság után nem látott — lopták csalták mindenütt, napról napra jobban sülyedt az adósságba — mindenütt a roppant nagy tarozás.

Idők multak, — Barkasi uram még sem tisztázta adósságait. — Elérkeztek a fizetési határidők — fizetnie kellene, nincs miből. Elő állanak hitelezői — követelik pénzüket. Pénz? pénz az nincs, de majd lesz fiám! szokta volt mondani. De nem ugy uram! Szólt egyik főhitelezője kinek 35000 frton felül tartozott — előállt egyik is másik is — Csavari uram kinél 28000 frton felül volt bekebelezve. Megrohanták mindnyájan — tovább nem vártak. Eltelt a 3-ik fizetési határ idő — pénz? pénz az nincs — de nem is lesz, mert nincs miből most már ezt mondta a kijózanodott gazda — most látta, hogy mily csehül áll, sehol senkitől kölcsönt nem kapott már. Késő minden késő a hitelezők beperelték — még csak evő eszközeit is lefoglalták — zár alatt van a szép birtok.

Barátainak legnagyobb része mostan kinevette, a többiek elhagyták ros napjaiban. Majdan pompa és fényben uszó házban az éhség nyomor ütött tanyát — minden oldalról lené-

csökkent, amit különben az magyaráz meg, hogy a politikai napilapok igyekeznek közönségüket minden tekintetben kielégíteni.

— **Királyi hercegek mint örök.** A potsdami márványpalota előtt most reggelenként különös őrőség látható. Kilenc óra tájban a palota mellett álló örök hárommal megszorítottatnak. E három ör merev, katonai lépésben, teljes fegyverzetben lép ki a főkapun s egyikük a kapu előtt, a kettő eddig jobbra s balra foglal állást. A császár rendszeren 9—10 között tér vissza reggeli sétalovaglásáról, s mintán az öröknek nyájas „jó reggelt“ kívánt, bemegy a kastélyba. Az örök először szabályszerűen tisztelgnek, aztán „jó reggelt fölség!“ szavakkal viszonzják a császár üdvözlését. A hangok gyermekiesen csengnek, bármily komoly ábrázatot is igyekeznek mutatni hozzá az örök, akik nem mások, mint a trónörökös és két ifjabb fivére, kik naponként ily alakban üdvözlik atyjukat. Csak miután a császár eltűnt szemek elől, hagyják el őrhelyeiket.

— **A horgosi jegyző érdeme.** Sokat irhatunk a megyebeli községek ügyéről-bajáról. Csongrádon a pártharc, Csanyon a reverenda Dorosmán a kun-vér, Szegváron a csendesség, Kisteleken lókörtök akár minden hétre adhatnának tárgyat a hirlapíráshoz. És pedig érdekeset. Még Sándorfalva is számba jöhet, ha arról akarunk írni, hogy miként képes egy község dologtalan emberekből és szemenszedett rossz emberekből alakulni. Esztendőben egyszer még azt is halljuk, hogy Tápé is a vármegye kötelékében van, akkor, mikor a község az évi szám adásokat bemutatják. Csak Horgosról nem hallunk soha. Mióta a plébános ural kibékültek, nem tudunk ő róluk semmit. Pedig van két eleven természetű emberük, a kik itthon, a vármegye központján is számot tehetnének: a nótárius meg a patikárius. Hogy eleven eszü és természetű a nótárius, Varjassy István, mutatja a következő eset: Múlt pénteken este hat óra után a horgosi község háza előtt egy szegedi bérkocsi robogott végig az utcán. A község háza előtti padokon kedélyes diskurzusba merülve egy társaság ült, köztük Varjassy István községi jegyző és Vékes Bertalan segédjegyző. Mikor a társaság előtt elhajtott a bérkocsi, a két benne ülő, intelligensnek látszó ember, hirtelen gony kísérté őket. Elemér vissza vonta szavát — neki sem kell ily bukott nemes leánya. Még 3 nap — s megütik a dobot saját portáján — s egy óra alatt semmije sincs a hajdan — gazdag — tekintélyes földes urnak. Sehonnai semmi segítség — a nemezis utolérte a könnyelmű pazarlót — slátva tehetetlenségét fölkiáltott Hah! egyalázatot tul nem érhetem — veriték csurgott láztól égő arcáról, dühöngött, — Istenem! Mily könnyelmű valék oda vagyonom, nevem — mindenünnen szegyen és gyalázat vár reám — kedves családomra. Ezt tulélni —? — — Az nem lehet — szeme kidüledt — arca eltorzult — vére sebesen liktetett ereiben — kezei göresösen szoritják a gyilkos végzetes pisztolyt — elgondolkodik. Dob pörgés riasztja föl — szeme elhomályosul mit sem látott többé — egy dördülés — és vége van — vérében fetrengve adta ki lelkét — — Erzsike mérgezés következtében — mult ki, talán ugyan egy órában az atyjáva! — délben 2 halott volt kiterítve a hajdan jó emlékü ebédlöben.

A hitelezők csupa kegyelemből tisztességesen eltakarították őket — mert a hajdan gazdag földes urnak anyyija sem maradt, hogy ezt közadakozás és könyör adomány nélkül megteheték volna. Családjá — birtoka a könnyelműség áldozata lett. Így bosszulja meg magát a könnyelműség.

„Nem bottal ver az Isten — bizony nem bottal ver, hanem lesújtja a bűnöst a maga bűnös kezével.“

telen hátrahuzódott a kocsi fölhozott ernyője mögé. Az egyik a kezében nagy, vörös asztalkendőbe kötött csomagot tartott. A visszahuzódás által fölkeltek a jegyző kíváncsiságát. Kevés idő mulva a bérkocsi üresen visszajött s a jegyző megkérdezte tőle, hogy kiket hozott. A kocsis kereken megtagadta a kívánt fölvilágosítást, azt adva okul, hogy erre a kérdésre ő nem köteles felelni. Ez még inkább megerősítette a gyanút. Varjassy indítványára az egész társaság a rejtélyes utasok tölkeresésére indult, a mi hosszabb kutatás után sikerült is. A vasúthoz közel találkozott a jegyző egy idegennel, a kit kérdőre vont. Az idegen Stern Vilmos budapesti ezüstművesnek vallotta magát s a nála lévő csomagra azt adta fölvilágosításul, hogy azokat Szegeden vette és beöntés végett a fővárosba viszi. A csomagot felbontották s kiszült, hogy a csomagban nagyértékű s csaknem teljesen új arany- és ezüstművek vannak. A tárgyak 1000 frton felüli értéket képviselnek. A másik jó madarat is elfogja a csendőség és mindkettőt Szegedre beszállították. Szegeden a vallatásnál kitűnt, hogy Stern Budapestről Szolonokon át jött, Szentesen is volt. Innen gyalog H.-M.-Vásárhelyre ment, majd Szegedre. Ott a hid-utcában egy lakást feltört, a lopott tárgyak nagyrésze onnan került elő. (Csongrád megye).

— **A ki nem tanítja a földrajzot.** A franciák közt sok olyan jeles emberre találunk, aki nem lát tul az ország határán; de azt még sem hittük volna, hogy a francia gyarmattügyi államtitkár még a saját gyarmataik fekvését se ismerje. Pedig megessét rajta. Obock gyarmat a Vörös tengerben fekszik, s egész éven át oly forróság uralkodik ott, hogy európai ember alig bírja kiállani a hőséget. De la Porte államtitkár ur azonban gondos akarván lenni, egy kályhát és egy rakomány tűzfát küldött a kormányzóknak. De nem csak az ő számára küldött fát, hanem egy külön rakományt az Aden és Obock közt járó Pingouin személyszállító hajónak is, hogy az első és másodosztályú kabinokat fűtsék. No megköszönnék az utazók! Ugyancsak az obocki kormányzó kérte az államtitkárt, hadd állithasson fel egy kórházat a tengerész gyalogság számára. De la Porte azt felelte, hogy nem kell a kórház; közel van Gabun, vigyék oda a betegeket. Gabun pedig Afrikának nyugati részén van, tehát éppen az ellenkező oldalon vagy ezer mértföldre onnan. Előbb körül kellene hajózni a Jóremény fokát, hogy odajussanak a betegek. Egy kissé költséges szállítás volna.

— **A sáskák Pestmegyében.** Pécel és Maglód községek határát sáskák lepték el, melyek a vetésben és terményekben roppant károkat okoznak. A lakosság hasztalan igyekszik e kártékony rovarokat irtani, azok folyvást szaporodnak s lassanként a szomszéd falvak földjeire is áthúzódnak. Elpusztításukra még nem fedeztek föl semmi célszerű módszert. A földmivelési miniszter dr. Horváth Gézát, a farkasdi florszera-kísérleti állomás főnökét a sáskalepett védékre küldte, hogy a helyszínen intézkedjék a rovarok kiirtása iránt. A lakosság rendkívül el van keseredve, s attól tart, hogy ha e milliárdokra menő rovarok petéiket lerakhatják, a jövő évben még nagyobb veszélyt idézhetnek elő. A szorongatott községek eljáráságai ezért az irtás keresztülvitelére a szükséges segélyösszeg kiutalását kérik a kormánytól.

— **Az altiszt szobra.** A július 14-ki ünnepély alkalmával Gambetta és Etienne Marcel szobrain kívül Bobillott vitéz francia altiszt szobra is le lett leplezve. Bobillott a távoli keleten lelte hősi halálát és a francia nemzet Párisban, Franciaország fővárosában állított neki szobrot, hogy megkoszorozza a mult hőseit és vitézi tettekre serkentse a jövő bajnokait. A szobor, mely valódi remekmű, a boulevard Voltaire és boulevard Richard-Lenoir sarkán van fölállítva és a leplezési ünnepély július hó 15-én délután 4 órakor fog végbemenni. Az ünnepélyen jelen lesznek: a miniszterek, a prefektusok, a fővárosi tanács és törvényhatósági bizottság. A

beszédet egy a hadügyminiszter által megbízott tábornok fogja tartani. E tábornokot azon műszaki ezrednek, melyhez Bobillot is tartozott, küldöttsége fogja körülvenni. Saussier tábornok, Páris városának katonai kormányzója egyúttal megengedte a 3, 10, 11 és 20-ik kerületbeli iskolai zászlóaljoknak, hogy Bobilot szobra előtt defilírozhassanak. Számos zenetársulat, lövész és tornaegylet szintén megígérte, hogy az ünnepélyen jelen lesz. — A szoborbizottság egyúttal hazafias fölhívást tesz közzé, melyben fölhívja mindazon francia katonákat, kik a tonkini, vagy madagaskari hadjáratokban részt vettek, hogy ez ünnepélyen megjelenjenek.

— **Bíró uram esete.** A tavaszi vízvész után fönmaradt fizetni valókat még csak most teljesíti némely község. A tiszazugi sasiak is zugolódás nélkül, átérték a veszedelmet, most utólagosan csak az fáj nekik, hogy sok haszontalan kiadást fizetniük kell. Például: 500 drb zsáknak az árát, a minék pedig semmi hasznát nem vették. Történt vala pedig a dolog akképpen, hogy a gát megsusztott és a szolgabíró utasította a falusi bírót, szerezzon be haladék nélkül 500 zsákot és azt hányassa bele a vízbe a csuszás elé. A bíró engedelmeskedett, nagynehezen összeszerelte a faluból a zsákokat (a lukasokat még be is foldoztatta) és a mikor együtt volt mind az ötszáz zsák, öt fogadott emberrel azon módon a kocsikról belebányatta a vízbe. A csuszás mindinkább növekedett, megjelent a szolgabíró is a vész színhelyén és panaszkodta a bíró, hogy sem az imádság, sem az a sok üres zsák nem segít. Üres zsák? — kérdi hűledezve a szolgabíró. — Az ám tekintetes uram, belebányattam én azt mind az utolsó darabig.... Néhányat kihalásztak, a többit meg elvitte a víz, itt a szentesi parton fogták ki legnagyobb részét.

— **Lopás.** Valner János paptava-háti juhász lakását tegnap éjjel kiásták és onnan több apróságot eltolvajlottak. A tettesek ismeretlenek.

Budapesti Hirlap. A „Budapesti Hirlap”nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: magyarság! Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozó társak egész seregén kívül, a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik; minden rovatot külön vezető gondoz, a helyi tudósítók kívül a kik a nap történetét írják. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendes levelezőn kívül saját külön tudósító értesítőközvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hirlap”, arról rögtön ne adjon hírt és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hirlap” politikai cikkeit „Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közléte felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap; a „Budapesti Hirlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hirszolgálatával. Európa összes metropolisaiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton

oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítók kívül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hirlap” e célokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hirlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hirlap” Tárcarovata Teleki Sándor gróf, Tóth Béla, Rákosi Viktor (Sipulusz) és több kiváló írók közreműködése mellett, a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatokat kitűnő zurnaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatok külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap” helyet foglalhat minden családnál asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regényesarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közöljük. Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hirlap” kiadó-hivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16 szám.

Világfolyása.

A császártalálkozás. Berlin, jul. 10. II. Vilmos császár pétervári útjának első célja az, hogy bebizonyítsa, miként a cár iránt való személyes viszonya rokonai és barátai tekintetében ép oly természetű, mint a milyen volt az, mely az orosz uralkodóval atyját és nagyatyját egybefűzte. Minthogy pedig a császárnak személyes viszonyai nagy befolyással bírnak az országok politikai helyzetére, e találkozás felette örvendetes előjele a világbéke fenmaradásának. Nem tételezhető fel különben, hogy a találkozás beható változásokat szüljön a német politikában. Az orosz sajtó dogmaként vallja, hogy Németország Oroszországot ismételten sajnargatta, a német lapok ellenben rámutattak ez állítás tarthatatlanságára beigazolva, hogy az orosz kereskedelem politika többször károsította Németország gazdasági érdekeit; — mindezek alapján pedig feltehető, hogy e mindkét részre nézve kínos tárgyat az uralkodók érinteni nem fogják. Hasonlólag kizártnak tekinthető az is, hogy orosz részről kísérlet tétetnék arra, hogy Németország és Ausztria-Magyarország egymás közt való viszonyában változás idéztessék elő, mivel köztudomásu, hogy az osztrák-magyar monarchiával való szövetséget Németországon az állambiztonsága feltételének tekintik. Joggal következtetni tehát ezekből, hogy a császártalálkozás Németországnak más államokhoz való viszonyán változtatni nem fog, de el fogja oszlatni azt a bizalmatlanságot, melyet Oroszország a német politikával szemben tanusít.

Berlin, jul. 10. Bécsből jelentik a Kreuzzeitungnak a következő kétes értékű hírt: Törökország attól tart, hogy Ausztria-Magyarország a császártalálkozás következtében mérsékelni fogja igényeit a Balkán-félszigeten s ennél fogva talán a panszláv érdekek kivált Bulgáriában tulsulyra fognak vergődni. A török kormány ennél fogva tárgyalásokat kezdett az ottomán bankkal két millió török fontnyi kölcsön kötése iránt.

Natalia királyné válópöre.

A Milán király és Natalia királyné közt régóta lappangó viszály egész nyíltan kitört és szakadásra vezetett. Hiába volt Milán javaslata, hogy neje maradjon külföldön s s ne iparkodjék a király akarataival s Szerbia politikájával ellentétes áramlatot minden áron érvényesíteni. Natalia bizva támogatóiban, ellenszegült és sem Dimitrij püspököt, sem Protics tábornokot nem fogadta. Hallani sem akart férje propositióiról s törvénytelennek mondotta a színódus eljárását. Napokig hiába iparkodott a tábornok és a püspök hozzá jutni, az ingerült s mindenre eltökélt Natalia nem akarta látni őket. De míg a püspök a király utasítására visszautazott hazájába, minthogy véget ért missziója; addig a tábornok ott maradt Wiesbadenben, mert az ő feladata most kezdődik. El kell szakítania a gyermeket anyjától, vissza kell vinnie a trónörököszt a királyi apához. S ha Natalia nem enged, s ha nem akar megválni befolyása és hatalma utolsó biztosítékától: gyermekétől, Európa egy fölöttébb kínos látványoknak lesz szemtanuja. S a királyné megéri hogy erőszakkal veszik el tőle gyermekét, Szerbia trónörököszt, kit visszakövetelni kétségtelen joga van a királynak. A hadügyminiszter, mint távirataink jelentik, már a rendőrfőnökhöz fordult s a rendőrség meg nem tagadhatja s nem is akarja megtagadni a közbelépést. S Natalia észreveszi, hogy a hatalom, melyre számított, nem segíthet rajta s teljesen izolálva áll királyi férje kívánalmaival szemben. A valódi drámáról, mely immár vége felé közeledik, a következő sürgönyök érkeztek:

Wiesbaden jul. 10. A szerb kormány hivatalos uton a hatóság támogatását kérte küldöttjei részére a szerb trónörökös hazahozatalát illetőleg. A támogatás nem volt megtagadható. A küldöttek ez ígéretet még eddig nem vették igénybe.

Wiesbaden, jul. 10. Natalia királynő Protics tábornokot nem akarta semmi szín alatt sem fogadni.

Wiesbaden, jul. 10. Protics tábornok, szerb hadügyminiszter, megkérte az itteni rendőrfőnököt, hogy segítse őt megbízatásában, hogy a trónörököszt neki kiszolgáltassák. A rendőrfőnök kijelentette, hogy mindaddig közbe nem léphet, míg bírósági határozat nem hozatott, vagy diplomáciai tárgyalások nem történtek. Az utóbbiak folyamatban vannak.

Belgrád, jul. 10. Mérvadó helyről merített értesülés szerint teljesen alaptalanok a délnémetország lapok ama hírei, melyek szerint Szerbiában rémuralom uralkodnék és mindazok rendőri felügyelet alá vettek volna, akik Natalia királynéval közelebbi érintkezésben állanak. Az ország viszonyai teljesen normálisak.

Wiesbaden, jul. 10. Berlinből az itteni törvényszékhez utasítást érkezett, hogy a pillanatban Protics tábornok itélettel jelen meg, azt azonnal végrehajtják.

Közgazdaság.

A vetőmag buza.

Bár folyton küzdünk a buzának térileg a nagyobbodó termelése ellen: a magyar gazda conservatív felfogása mellett sokáig — talán örökre — ez marad Magyar-ország elsőrendű mezőgazdasági productuma. És ha már ez így van, adjuk meg a módot és alkalmat kisgazdáinknak, hogy a buza termelésnél is minél nagyobb haszonnal, minél nagyobb jövedelemmel legyen fáradozásunk megfizetve.

Ha azt akarjuk, hogy jövedelmünk szaporodjék és állandósítsuk, iparkodjunk oda

hogya a termés mennyisége és minősége emelkedjék vagy más szavakkal termeljünk többet és jobbat. Ezt pedig elérhetjük az értelmes munka által, mely a talaj helyes megművelése, célszerű vetés és tökéletes vetőmag alkalmazásában nyilvánul.

Jelen alkalommal minthogy a vetőmag kiválasztásának most fog bekövetkezni az ideje, erről óhajtók megemlékezni; s mintán célozom a kisgazdákra gyakorolni befolyást, a kivitel módzataiban is az ő igényeiket tartom szemem előtt.

Az értelmes földművelő két elvet követ akkor, a mikor arat, mert tudvalevő dolog az, hogy az a buza, a mely a kereskedőnek, a molnárnak és a háztartásra kedvelt és kívánatos, az a gazda szempontjából mint vetőmag nem megfelelő, e két elv gyakorlati keresztülvitele az, hogy külön arassuk a piacra szánt és külön a vetőmagnak való buzát. Az eladásra és háztartásra alkalmas buzát a sárga érés, a kovászos érés állapotában vágjuk le úgy, hogy az utóérés a kereszttekben következék be, ekkor kapunk piros színű sulyos és acélos szemű buzát. Az ily buza lisztjét azért szeretik jobban a molnárok és a gazdasszonyok, mert az ebből készített tészta kiadóbb, jobban megkél, szaporább s a rétes tészta sokkal inkább nyújtható, szóval kereskedelmi és háztartási célokra ez a buza értékesebb, mert nagyobb a fehérsége, a siker tartalma. Nem szabad tehát a gabonát túlnem engedni, mert az ily módon aratott buza hectoliterenként 1—2, sőt volt rá eset, hogy 3 kilogrammal is könnyebb volt, mint a sárga érésű vágott buza, ez a veszteség pedig 100 hectoliternél már 1—2—3 m. mázsát kitesz, melyet a gazda megtakaríthatott volna. Így állunk tehát az eladásra való buzánál. A kereskedő piros acélos buzát keres, ezt jobban megfizeti miért ne állítanánk hát elő ezt akkor, amikor nem kerül fáradságunkba, sőt biztosítva vagyunk annak többszörös előnyeiről.

A vetőmagnak való buzát azonban nem ily félérett állapotban vágjuk, miután tudjuk azt, hogy a vetőmag csak akkor tökéletes, ha az teljességgel meg van érve.

Erre nézve tehát azt ajánlanók kisgazdáinknak, hogy vizsgálják meg buzatáblaikat még most, s ott hol a vetés aránylag ritkább és a kalászkok hosszabbak, fejlettebbek, ott válasszának ki megfelelő nagyságú részletet s mondják ki rá, hogy mivel ott a buzavetés ritkább mint a tábla egyéb pontjain s a kalászkok ennek alapján fejlettebbek, azt a részletet fogják legutóbbára arattatni, hogy ott a buza tökéletesen beérjék; nem lesz az nagy baj, ha pár szem ki is pereg a kasza alatt, lehet azon segíteni, ha harmattal vágatjuk, de elértük azt, hogy teljesen érett vetőmagot kapunk.

Annak megemlézése, hogy az ily buzát külön kell rakni az asztagnak s hogy elkülönítve kell elcsépelteni, azt hiszem teljesen felesleges. Az ily módon nyert buzavetőmagból rostálás és triörözés által minden idegen anyagot eltávolítunk, s mikor a vetés ideje eljő, a legszebb, a legnagyobb magvakat alkalmazzuk vetésre.

Ha ezen eljárást évről-évre megújítjuk, el fogjuk érni azt, hogy buzánk folytonosan jól terem, hogy a kereskedő szivesebben ad érte többet is, mint a szomszédos földön termett buzáért, hogy a fagnak, dérnek, ködnek, aszálynak, nedvességnek a mi buzánk jobban ellentáll, mint a szomszédé, ki az ily látszólag csekély dolgot figyelmen kívül hagyta; — szóval ezt mi elnevezhetnénk a buza javítása vagy nemesítésének.

Ily módon járván el, megtudjuk magunknak magyarázni, hogy miképen lehetséges az, hogy egyes gazdák azt állítják, hogy ők sohasem pácolnak, s mégsem üszögös a buzájuk; hogy másoknál megint azt látjuk, hogy míg a szomszédos földeken elsült a vetés, itt még zöld;

— s hogy itt a kalászkok csaknem araszosok, amott pedig alig érik el az ember kis ujjának a hosszúságát; — s végül arra is van eset, hogy egyik kisgazda buzáját jobban elpusztítja rozsdá, mint a másikat, magyarázatát ennek is abban találjuk legnagyobb részt, hogy az értelmes földművelő oly erőteljes, fejlett és tiszta vetőmagot alkalmaz vetésre, a melyből erőteljes és edzett növény válhatik. — a mi jobban ellentáll a fagnak, dérnek, aszálynak, s különféle növényi betegségeknek. Hiszen tudjuk, hogy egy erős ember jobban kiállja a hideget, meleget, betegség ritkábban vesz rajta erőt, mint egy vézna beteges, sápadt sovány emberen.

Nehogy azonban egyoldalúsággal illetésem, hangsúlyozni kívánom azt is, hogy az igazi értelmes földművelő a termés biztosításánál nemcsak a vetőmag tökéletességére törekszik, hanem egyúttal a föld helyes művelését s a növények okszerű egymásutánját is figyelembe veszi, — mert ezek nélkül vajmi bizonytalanná válnék minden munkája.

A buza okszerű és lehető nagy haszonnal leendő termelésénél követendő eljárásról legközelebb.

Szobonya Bertalan.
(Főlegyházi Hírlap)

Állandó illetve gyakori esőzés, mely az a nélkül is hibás gabonát még inkább rontja, értékteleníti, ez a legközelebb lefolyt napok jellemvonása.

A földműves különben azon foglalkozásnak egyiké, melynél az ég ura valamennyi hozzáfolyamodónak nem tehet igazat.

A kukorica, len, kender, dohány általában e hüvelyes vetemények, a tavaszi vetések egyrésze, az ugarolók óhajtják, kívánatosak teszik az esőt, az arató, terményét berakó avagy cséplető — nyomtató átkozzák az esőt.

Sajnos de igaz, hogy az eső a folyó termő évre elkészett, a földművelő a jobb jövőbe bízhat, remélhet, de a jelen, a közeljövő majdnem kétségbeesztők.

A gabona árak napról napra hanyatlanak és ha soká ily fogy az ár, megérjük a rossz termés mellett az 1864-iki rendkívül alacsony gabona árakat, csak hogy az akkori bő termés helyett most gyenge közép termés mutatkozik, — az akkor kevés adósságu nép ma már elmerült, elszegényedett, — a már akkor is nagy és sulyos közterhek még inkább öregbedtek, nehezebbekké lettek.

A jószágárról nem akarunk szólni, most a sertés- és loáráktól eltekintve a többi jószág igen olcsó, mondhatni pocsék áron adható el csak. A legutóbbi időben vidékünkön sok jószág hullott el, állítólag „vér“ bajban, bár ezen baj is elég nagy, óhajtandó, hogy pusztító járvány ne szedje áldozatait csekély tartalék tőkénkből.

Takarmány neműek ez évben szintén nem sikerültek és aligha lesz elegendő felszaporodott jószágállományaink számára.

Főemlítésre méltó veljük a gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet című új vállalatot is. Nem tártják föl ez intézménynek árnyoldalait, célszerűtlensége nállunk de talán egyáltalán is, rövid időn be bizonyul.

Ezen egyesület, melynek községünkben is akadtak hívei, 2-ik évi közgyűlését tartotta a napokban Budapesten.

Az egész országból 121 tag és illetve fiókegyesület volt jelen 1077 részvényt képviseelve! Szép közgyűlés! Országos hűhót csapnak, állítólag világra szóló intézmény, ki-mondhatlan pártolják és képviselve volt 1077 részvény. A zserge koru alapszabályokat módosították, tettek sok mindenfélét, többek között elküldötték Mindszentre egy nagy esomagnémet nyelvű jelen-

tést!! — kell ehhez commentár? Mi azt hisszük nem! A fércelmény sok okos embert ki fog jozanítani, hahogy figyelemmel elolvassuk a közgyűlés lefolyását, olvassuk a sok „köszönet“ „hálálkodást“ mindjárt tudjuk, hányadán vagyunk.

Ovakodjunk Magyarországon a német nyelvű társulatoktól, elvárhatjuk, hogy minden magyar „gazda és iparos“ tudjon magyarul és ha az egyesület célja azokon segíteni és erre képes, létjogosultsága van és jótékony szükséges intézmény, — az alapszabályok első §-ának azt kellene mondani: az egyesület tagja minden magyar honpolgár lehet ki magyarrul tud!

A becses(?) küldemény címzettje megijedt az előtte ismeretlen nyelvű munkácskától és visszaküldötte azt, azzal, hogy küldjenek ide közgyűlési jelentést magyar nyelven írottat.

Van-e olyan? Megmondhatja „Koloman Rózsa & Frau“ (Rózsa Kálmán és neje) kiknél a 12 lapra terjedő tanulságos munkácska megjelent.

Irodalom.

„Hasznos mulattató“ képes lap mindkét nembeli ifjuság számára szerkeszti és kiadja Dolinay Gyula. A mű 16-ik évfolyamának 12 és 13-ik füzetet jelentek meg.

A lap minden hó első és 3-ik vasárnapján jelen meg. Előfizetési ára negyedévenként 1 frt, a kiadóhivatalba küldendő. Kiadóhivatal: Budapest IV kecskeméti utca 13. sz.

„Lányok lapja“ e kitűnő folyóirat 14-ik évfolyamának 11. 12. és 13-ik füzetet vettük.

Szerkesztője ezen eléggé alig ajánlható folyóiratnak: Dolinay Gyula — előfizetési ára igen csekély: évnegyedenként 1 frt. — A lap minden hó 2-ik és 4-ik vasárnapján jelen meg és így a „Hasznos mulattató“-val oly két folyóiratot képez, mely hetenként új meg új élvezetet nyújt.

Vasutimenetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szeged felé: 6 óra reggel, 5 óra 28 p. este

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé délelőtt 10 órakor perckor, délután 6 óra 10 perckor.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 órakor, délután 3 órakor omnibus-vonat reggel 6 órakor.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat, déli 12 órakor, éjjel 12 órakor, omnibus-vonat délután 6 órakor.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 36 perc reggel, 11 óra 2 perckor d. e.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 47 perc reggel, 11 óra 11 perc d. e.

Szentesre érkezik 8 óra 16 p. ere d. e. 3 óra 47 perc d. u.

Gőzhajózási menetrend.

Mindszentről Szolnokra vasárnap és szerdán d. e. 8 óra előtt nem.

Szentesről Mindszentre kedden és szombat 11 óra előtt nem.

Felelős szerkesztők:

KELLER LAJOS és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.